

LIIKENNETURVALLISUUS ULKOMAINOSTEN SIJOITTAMISESSA JYVÄSKYLÄSSÄ

Ohje x.x.2025

JYVÄSKYLÄ

Sisällys

Esipuhe	3
Termit	4
Liikenneturvallisuuden huomioiminen mainoslaitteen sijoittamisessa	5
1. Mainoksen sijoittaminen risteyksen läheisyyteen.....	5
2. Väistämisvelvollisen suunnan huomioiminen mainoksen sijoittamisessa	8
3. Mainoksen sijoittaminen suojatien läheisyyteen	9
4. Mainoksen sijoittaminen sisäkaarteeseen.....	10
5. Bussipysäkkien huomioiminen	11
6. Tonttiliittymien huomioiminen.....	12
7. Liikennemerkkien ja -valojen huomioiminen.....	13
8. Erityistä tarkkaavaisuutta vaativat paikat.....	14
9. Mainoslaitteen valoteho ja yösammutus	14
Kunnossapidon huomioiminen mainoslaitteen sijoittamisessa.....	15

ESIPUHE

Tämä ohje on tarkoitettu ulkomainoslaitteiden sijoittamisen suunnitteluun Jyväskylän katu ympäristössä. Ohjeessa esitellään liikenneturvallisuuden kannalta keskeiset rajoitukset erityyppisten mainoslaitteiden sijoittamiselle. Lisäksi käsitellään lyhyesti, mitä vaatimuksia kadun kunnossapito asettaa mainoslaitteen sijoittamiselle.

Ohje koskettaa pysyviä ja tilapäisiä mainoksia, jotka on suunnattu liikenteessä liikkuville. Ohjetta sovelletaan myös sellaisissa tapauksissa, joissa mainos on suunnattu muulle yleisölle, mutta rajoittaa liikenteen näkemäalueita, tai voi viedä jalankulkijan tai ajoneuvon kuljettajan huomion muun liikenteen havainnoinnista. Ohje ei koske pelkästään jalankulkijoille näkyvää ulkomainontaa.

Ohjetta sovelletaan laadittaessa mainoslaitteiden sijoittamissopimuksia. Ohjeen tavoitteena on auttaa mainostajia arvioimaan, minkälaisissa paikoissa mainostaminen on Jyväskylässä liikenneturvallisuuden kannalta mahdollista ja missä ei.

Ohjeessa mainitut rajoitukset perustuvat liikenneteknisiin näkemäalueisiin ja ihmisen reaktioaikaan. Digimainosten osalta rajoitusalueet on muodostettu huomioiden se, että ne vetävät ihmisen huomiota puoleensa muita mainoslaitteita enemmän.

TERMIT

Pylväsmainos: Valaisinpylvääseen näkemäalueen yläpuolelle asennettava staattista kuvaa esittävä pienikokoinen mainoslaite.

Digimainos: Mainoslaite, jossa näytetään liikkuvaa tai vaihtuvaa kuvaa.

Muu mainoslaite: Muu kuin em. mainoslaite

LIKENNETURVALLISUUDEN HUOMIOIMINEN

MAINOSLAITTEEN SIOITTAMISESSA

Mainoslaitteen sijoittaminen ei ole mahdollista kaikkialle liikenneympäristöön. Mainoslaitetta sijoittaessa tulee varmistaa, että mainoslaite ei:

1. estä tai hättää kulkemista
2. aiheuta liikenteelle näkemäestettä
3. vie kävelijältä tai ajoneuvon kuljettajalta liikaa huomiota liikenteen havainnoinnista
4. hättää kadun kunnossapitoa

Eri mainoslaitteita koskevat erilaiset ehdot, sillä niiden koko, sijoituspaikka ja erottuvuus ovat erilaiset. Staattista kuvaa esittävillä pylväsmainoksilla on muita mainoslaitteita kevyemmät ehdot, sillä ne ovat pienikokoisia ja sijoitetaan näkemäalueen yläpuolelle. Digitaalisilla mainoslaitteilla puolestaan on tutkitusti suurempi vaikutus liikenneturvallisuuteen kuin staattisilla mainoslaitteilla, koska niihin kiinnitetään huomiota pidemmäksi aikaa. Tästä syystä niiden sijoittamista rajoitetaan muita mainoslaitteita enemmän.

Seuraavissa luvuissa kuvataan tarkemmin mainoksen sijoittamisen rajoitukset.

1. Mainoksen sijoittaminen risteyksen läheisyyteen

Mainosta ei saa sijoittaa liian lähelle risteystä, suojatietä tai pyörätien ylityskohtaa. Mainosta ei saa sijoittaa näkemäalueille, eikä niin, että se vie jalankulkijan tai autoilijan huomion liikenteen havainnoinnista.

Mainoksen minimietäisyydet suhteessa risteykseen, suojatiehen tai tien ylityskohtaan on esitetty taulukoissa 1 ja 2. Etäisyyksiä noudatetaan tien molemmissa reunoissa sekä tien keski- ja erotuskaistoilla. Mikäli samassa risteyksessä risteää useampia kulkumuotoja, noudatetaan arvoltaan suurinta etäisyyttä. Etäisyys mitataan kohdasta, jossa eri suuntien väylät risteävät.

	Katu 30 km/h	Katu 40 km/h	Katu 50 km/h	Katu 60 km/h	Jalka-käytävä	Pyörätie, pituus-kaltevuus < 4 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus 4 - 8 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus > 8 %
Pylväsmainos S_e	20 m	30 m	45 m	65 m	-	-	-	-
Muu mainoslaite S_e	25 m	35 m	55 m	75 m	15 m	20 m	25 m	30 m
Digimainos S_e	40 m	67 m	82 m	103 m	30 m	40 m	44 m	48 m

Taulukko 1 Mainoksen minimietäisyydet kulkusuunnassa ennen risteystä, suojatietä tai tien ylityskohtaa

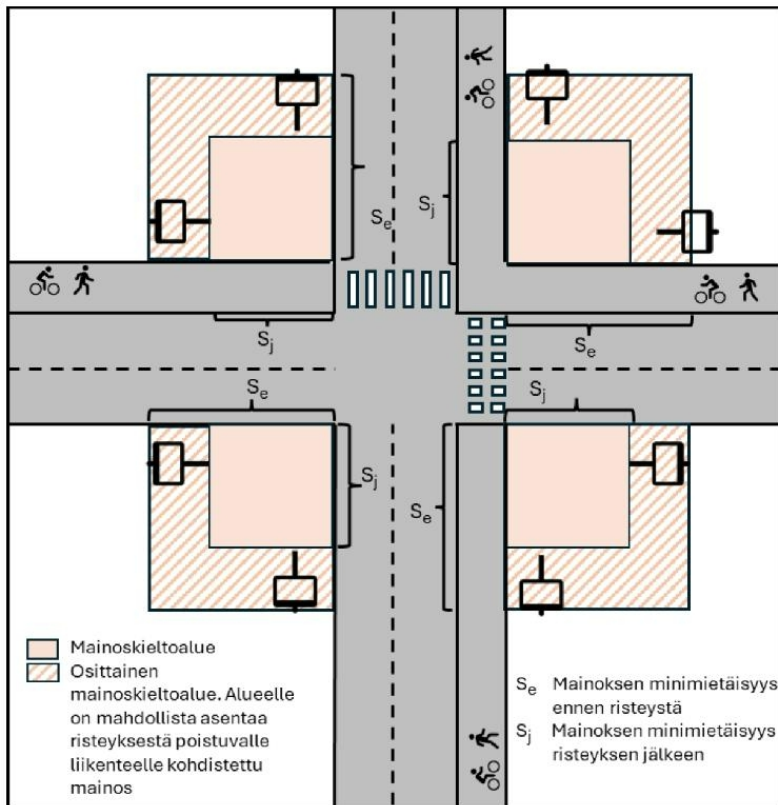
	Katu 30 km/h	Katu 40 km/h	Katu 50 km/h	Katu 60 km/h	Jalka-käytävä	Pyörätie, pituus-kaltevuus < 4 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus 4 - 8 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus > 8 %
Pylväsmainos S_j	20 m	20 m	20 m	20 m	-	-	-	-
Muu mainoslaite S_j	25 m*	35 m*	55 m*	75 m*	15 m	20 m	25 m*	30 m*
Digimainos S_j	50 m**	50 m**	55 m**	75 m**	50 m**	50 m**	50 m**	50 m**

*Jos risteuksen, suojatien tai pyörätien ylityskohdan jälkeen on este, esimerkiksi rakennus, joka muutenkin rajoittaa näkemää, voi mainoksen sijoittaa tätä lähemmäs, jos se ei heikennä näkemää lisää. Mainoslaitteen minimietäisyys on kuitenkin aina vähintään 20 m risteyksestä.

** Jos mainoksen katseluetäisyys on tätä suurempi, tulee mainos sijoittaa katseluetäisyyden ulkopuolelle risteyksestä, suojateistä tai pyörätien ylityskohdasta. Esimerkiksi jos mainos on tarkoitettu katsottavaksi 50 - 100 m päästä, se tulee sijoittaa vähintään 100 m risteuksen jälkeen, jotta ei vie risteyksestä lähestyvien tai siellä olevien huomiota muusta liikenteestä.

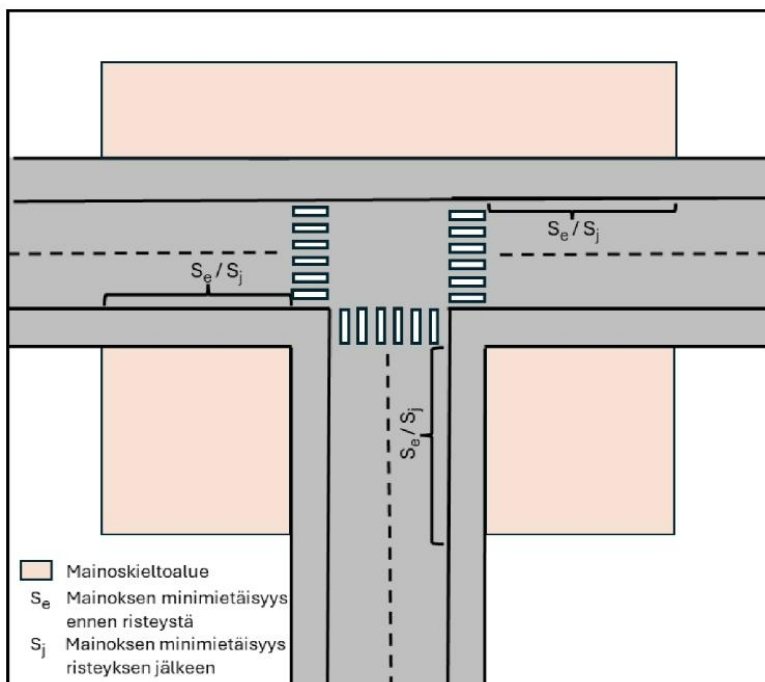
Taulukko 2 Mainoksen minimietäisyydet kulkusuunnassa risteuksen, suojatien tai tien ylityskohdan jälkeen

Kuvassa 1 on esimerkki mainoksen sijoittamisesta nelihaararisteykseen. Esimerkissä risteuksen jälkeinen mainoskieltoalue on lyhyempi kuin ennen risteystä.

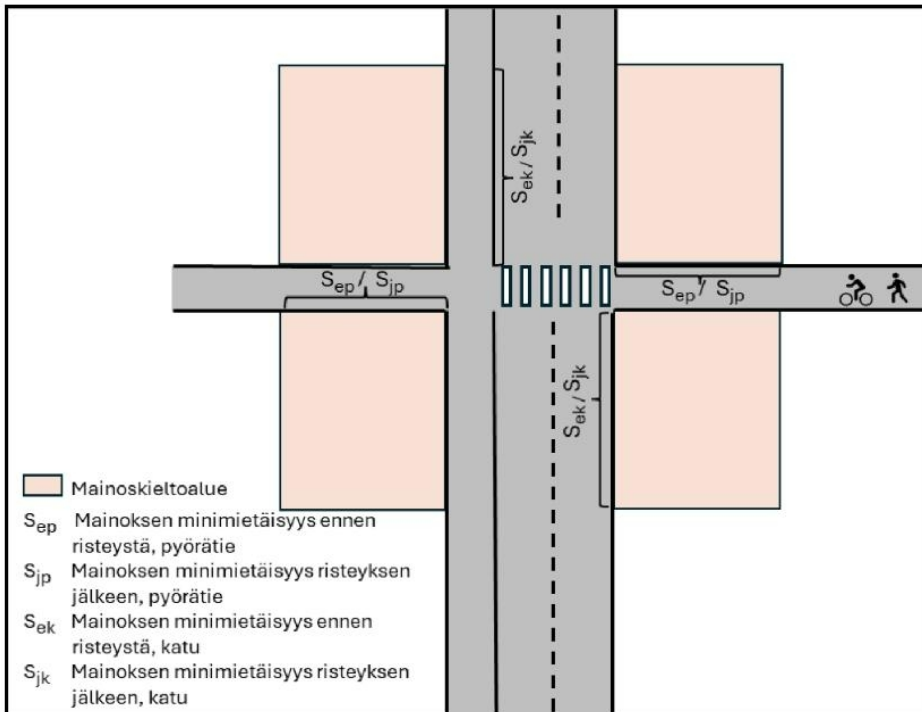
Kuva 1 Mainoskieltoalue nelihaalaristeyksessä, jossa yksipuolinen pyörätie. Tilanne, jossa $S_e > S_j$

Taulukoiden 1 ja 2 mukaisia etäisyyksiä sovelletaan nelihaalaristeyksen lisäksi myös kolmihaalaristeyksessä. Kuvassa 2 on esimerkki mainoskieltoalueesta T-risteyksessä.

Kuva 2 Mainoskieltoalue T-risteyksessä. Tilanne, jossa $S_e = S_j$

Kuvassa 3 esitetään esimerkki mainoskieltoalueesta pyörätien ja ajoradan risteyskohdassa.

Kuva 3 Mainoskieltoalue ajoradan ja pyörätien risteyksessä. Tilanne, jossa $S_e = S_j$

2. Väistämisvelvollisen suunnan huomioiminen mainoksen sijoittamisessa

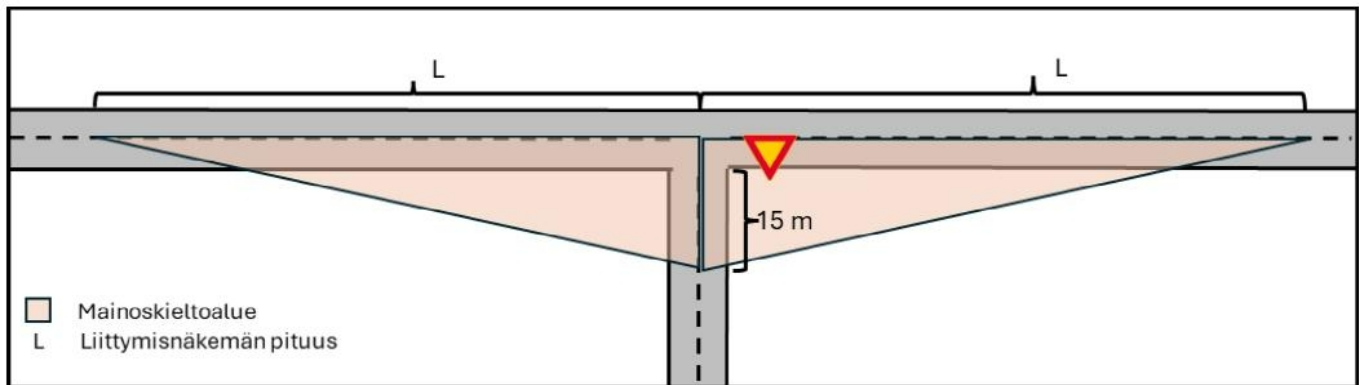
Muissa kuin tasa-arvoisissa risteyksissä tulee luvussa 1 esitettyjen rajoitusten lisäksi huomioida, että mainoksen sijoittaminen on kiellettyä liittymisnäkemän alueelle. Mitat esitetään taulukossa 3. Liittyvällä tiellä näkemäalue mitataan 15 m etäisyydeltä risteyksestä.

Rajoitus ei koske pylväsmainoksia, sillä ne sijoitetaan näkemäalueen yläpuolelle.

Nopeusrajoitus tiellä, jolle liitytään	30 km/h	40 km/h	50 km/h	60 km/h
Liittymisnäkemän pituus L	60 m	80 m	105 m	130 m

Taulukko 3 Liittymisnäkemän pituus nopeusrajoituksen mukaan

Kuvassa 4 esitetään liittymisnäkemän alue, jossa ei saa olla näkemää estäviä mainoksia.

Kuva 4 Liittymisnäkemän huomiointi epätasa-arvoisessa risteyksessä

3. Mainoksen sijoittaminen suojatien läheisyyteen

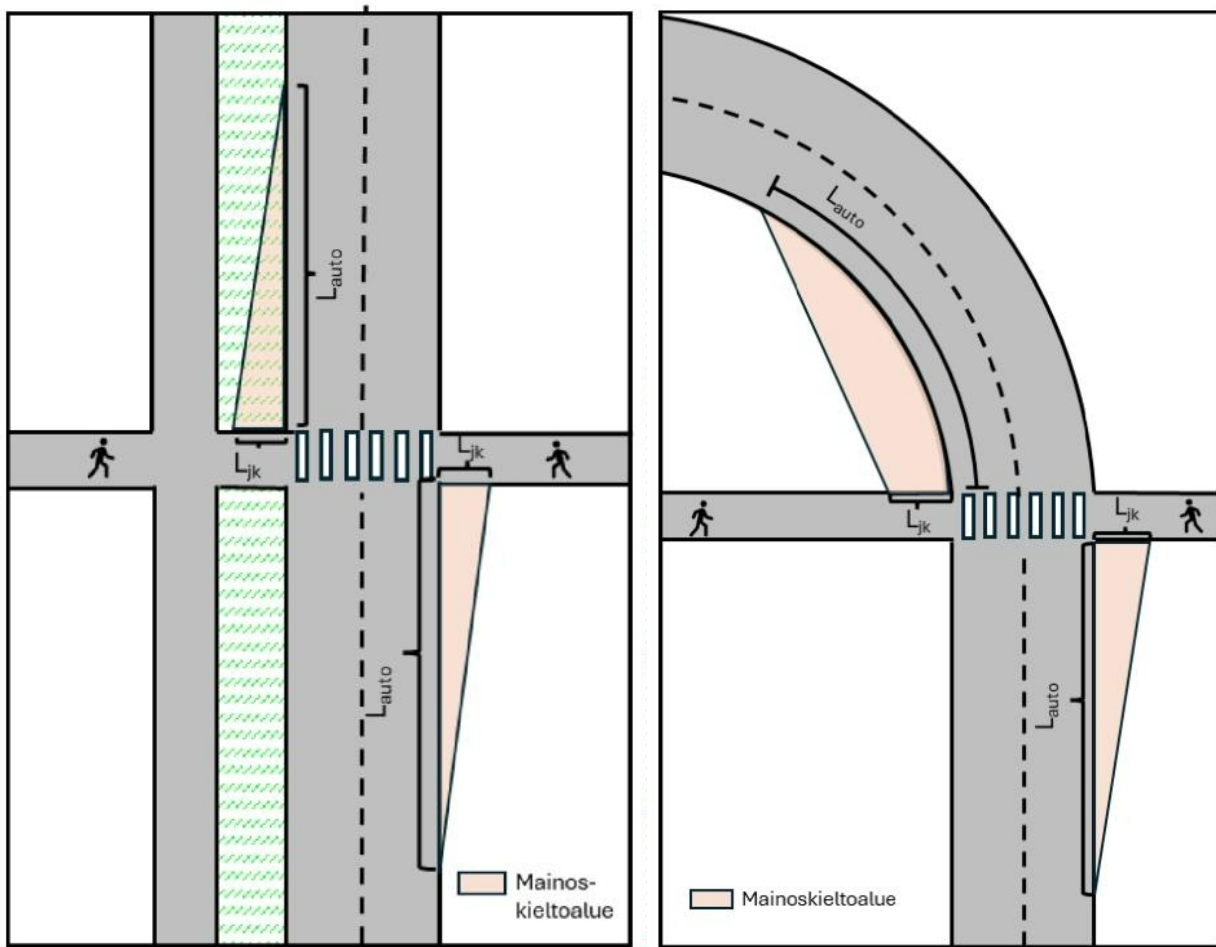
Mainosta suojatien läheisyyteen sijoitettaessa tulee huomioida luvussa 1 mainitut rajoitukset. Lisäksi mainosta ei saa asentaa siten, että mainos estää autoilijaa riittävän ajoissa havaitsemasta suojatielle astumassa olevaa jalankulkijaa tai päinvastoin.

Taulukossa 4 ja kuvassa 5 on esitetty suojatienäkemän alue, jossa ei saa olla näkemää estäviä mainoksia. Rajoitusalueen tulkinnassa tulee ottaa huomioon tien geometria.

Rajoitus ei koske pylväsmainoksia, sillä ne sijoitetaan näkemäalueen yläpuolelle.

Nopeusrajoitus	30 km/h	40 km/h	50 km/h	60 km/h
Auton näkemä L_{auto}	60 m	80 m	110 m	140 m
Jalankulkijan näkemä L_{jk}	3 m	3 m	3 m	3 m

Taulukko 4 Suojatienäkemän pituus nopeusrajoituksen mukaan

Kuva 5 Mainoskieltoalue suojatienäkemän alueella suoralla ja sisäkaarteessa

4. Mainoksen sijoittaminen sisäkaarteeseen

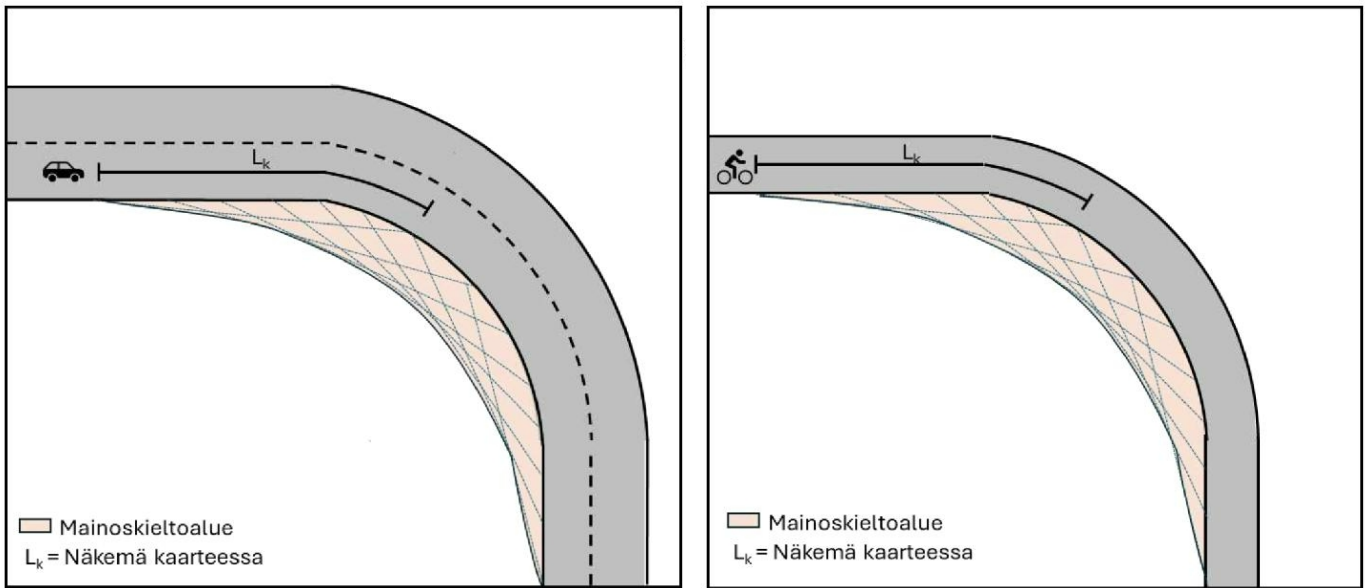
Mainosta ei saa sijoittaa ajoradan tai pyörätien sisäkaarteeseen niin, että se estää tienkäyttäjää näkemästä edessä olevaa tietä ja sillä mahdollisesti olevia esteitä tai muita tienkäyttäjiä.

Taulukossa 5 on esitetty minimietäisyys, jolle tienkäyttäjän tulee pystyä näkemään. Kuvassa 6 esitetään näkemäalueen muodostuminen tien kaarrekohdassa.

Rajoitus ei koske pylväsmainoksia, sillä ne sijoitetaan näkemäalueen yläpuolelle.

	Katu 30 km/h	Katu 40 km/h	Katu 50 km/h	Katu 60 km/h	Jalka-käytävä	Pyörätie, pituus-kaltevuus alle 4 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus 4 - 8 %	Pyörätie, pituus-kaltevuus yli 8 %
Näkemän minimipituus L_k	50 m	70 m	110 m	150 m	30 m	52 m	60 m	68 m

Taulukko 5 Sisäkaarten näkemän minimipituus erilaisissa katu ympäristöissä

Kuva 6 Mainoskieltoalue kadun ja pyörätien sisäkaarteessa

5. Bussipysäkkien huomioiminen

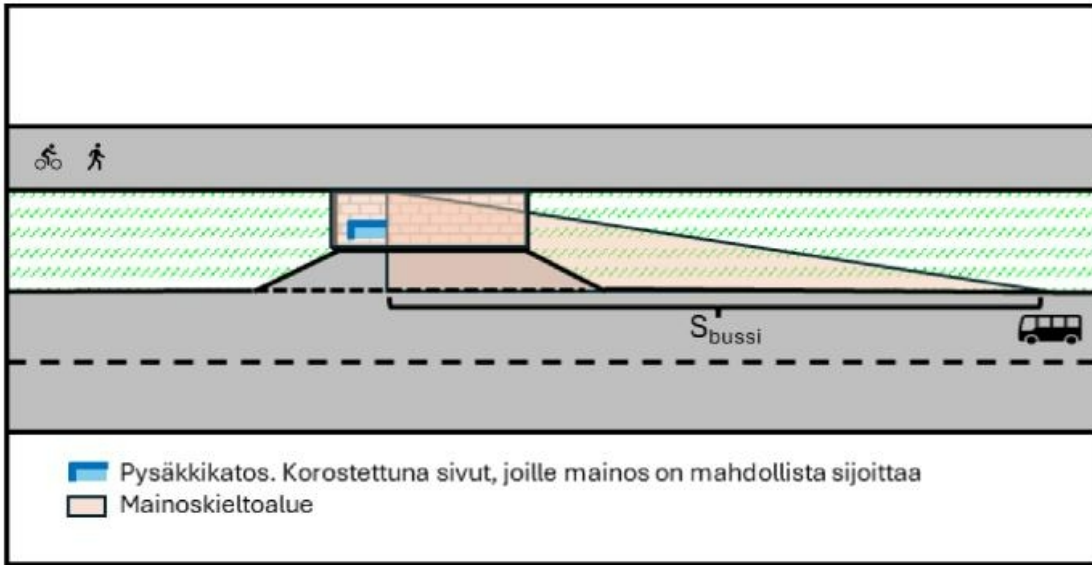
Mainosta ei saa sijoittaa pysäkin odotusalueelle niin että se haittaa bussiin nousemista tai sieltä poistumista.

Mainosta ei saa myöskään sijoittaa siten, että se estää linja-autonkuljettajaa havaitsemasta riittävän aikaisin pysäkillä odottavaa matkustajaa tai päinvastoin. Taulukossa 6 esitetään mainoskieltoalueen pituus ennen bussipysäkkiä. Pituus mitataan pysäkkikatoksesta tai jos pysäkillä ei ole pysäkkikatosta, linja-autopysäkin liikennemerkistä.

Poikkeuksena mainoksen saa kuitenkin sijoittaa pysäkkikatoksen takaseinään ja ajosuunnassa kauempana olevaan sivuseinään. Jos mainos on suunnattu pysäkin ohittavalle liikenteelle, tulee varmistaa, että sijoitus täyttää kohdan 1 vaatimukset.

Nopeusrajoitus	30 km/h	40 km/h	50 km/h	60 km/h
Mainoskieltoalueen pituus ennen pysäkkiä S_{bussi}	38 m	53 m	83 m	113 m

Taulukko 6 Mainoskieltoalue ennen linja-autopysäkkiä

Kuva 7 Mainoskieltoalue ennen bussipysäkkiä

6. Tonttiliittymien huomioiminen

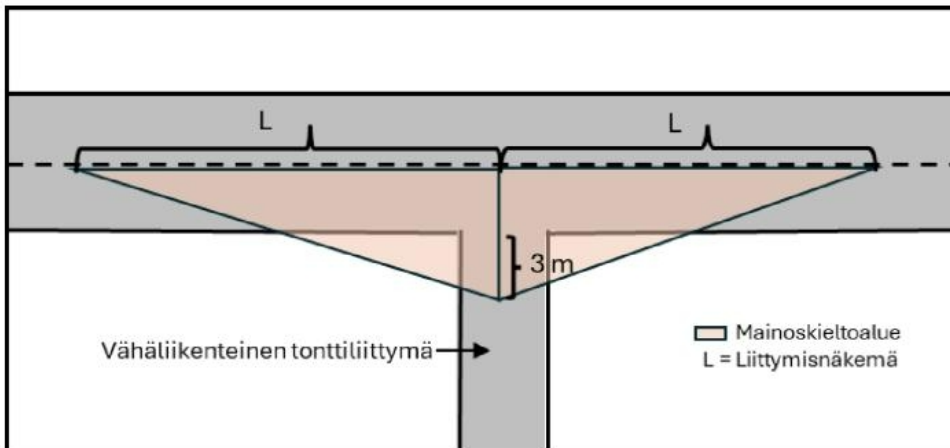
Mainoksen sijoittaminen kadun varteen tonttiliittymän lähelle riippuu tontin luonteesta. Mikäli tontti synnyttää paljon liikennettä, sovelletaan risteysalueen etäisyyksiä luvun 1 mukaisesti. Paljon liikennettä tuottavia toimintoja ovat mm. sairaalat, terveyskeskukset, koulut, päiväkodit, joukkoliikenteen terminaalit, urheilukentät ja -hallit, liikekeskukset sekä isot kerrostalotontit.

Mikäli kyseessä on vain vähän liikennettä synnyttävä tontti, mainosta sijoittaessa tulee varmistaa, että laite ei estä liittymisnäkemää. Tontin liittymisnäkemä mitataan 3 m päästä ajoradan reunasta. Liittymisnäkemän pituus on esitetty taulukossa 7.

	Katu 30 km/h	Katu 40 km/h	Katu 50 km/h	Katu 60 km/h	Jalka- käytävä	Pyörätie
Liittymisnäkemän pituus L	60 m	80 m	105 m	130 m	20 m	35 m

Taulukko 7 Tonttiliittymän liittymisnäkemän pituus

Kuvassa 8 esitetään näkemäalueen määrittämä mainoskieltoalue vähäliikenteisessä tonttiliittymässä.

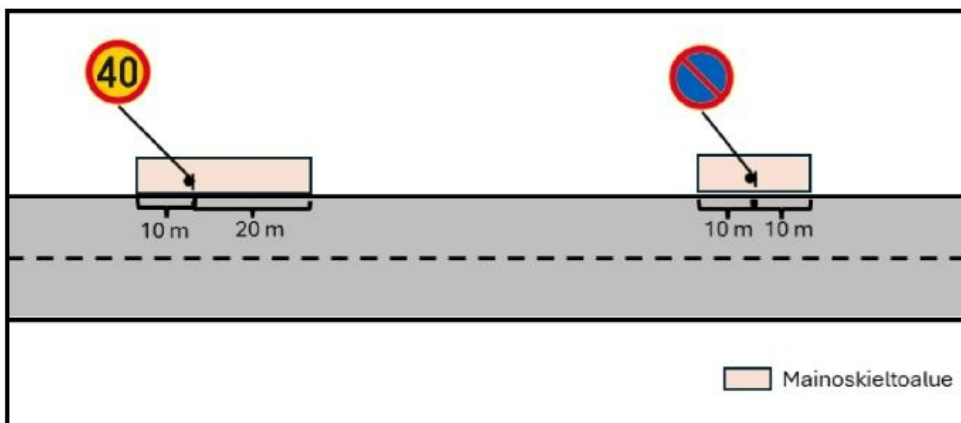
Kuva 8 Mainoskieltoalue vähäliikenteisessä tonttiliittymässä

7. Liikennemerkkien ja -valojen huomioiminen

Mainoslaitteen jälkeen olevan liikennevalo-opastimen tulee esteettä näkyä vähintään 100 metrin etäisyydeltä tulosuunnassa ajokaistan keskeltä katsottuna.

Lisäksi mainosta ei saa sijoittaa samaan poikkileikkaukseen 20 metrin matkalle ennen, eikä 10 matkalle jälkeen liikennemerkkiä. Pysäköintiä koskevien liikennemerkkien osalta vastaavat mitat ovat 10 metriä ennen ja 10 metriä jälkeen. Rajoitus ei koske tilannetta, jossa mainos sijoitetaan eri kohtaan tien poikkileikkausta, kuten pyörätien toiselle puolen.

Esimerkki periaatteen soveltamisessa on esitetty kuvassa 9.

Kuva 9 Mainoskieltoalue liikennemerkkien läheisyydessä

8. Erityistä tarkkaavaisuutta vaativat paikat

Mainosten sijoittaminen on kiellettyä liikenneympäristössä, jossa kuljettajalta vaaditaan erityistä tarkkaavaisuutta. Tällaisia alueita ovat mm.

- katualueet päiväkotien, koulujen ja vanhus- ja vammaispalveluiden toimipisteiden välittömässä läheisyydessä.
- paikat, jossa jalankulku tai pyörätie siirtyy ajoradalta jalkakäytävälle/pyörätielle tai päinvastoin. Näissä noudatetaan luvun 1 mukaisia rajoituksia.
- paikoissa, jossa tien poikkileikkaus kapenee, esimerkiksi samaan suuntaan kulkevien kaistojen määrä vähenee. Näissä noudatetaan luvun 1 mukaisia rajoituksia.

9. Mainoslaitteen valoteho ja yösammutus

Mainoslaitteen valoteho tulee säätää siten, että se ei aiheuta häikäisyä, haittaa liikenteelle tai häiriötä ympäristölle eikä tarpeettomasti valaise ympäristöä. Häiritsevästi vilkkuvat tai äkillisesti vaihtuvat kuvat ovat kiellettyjä. Mainosnäytön on oltava valoisuuden mukaan säätävä. Näytön on himmennytävä automaattisesti luonnonvalon mukaan, mutta valoisuutta on pystyttävä säätämään myös manuaalisesti.

Mainoslaitteen on pimeän aikaan noudatettava seuraavia valoisuuden raja-arvoja:

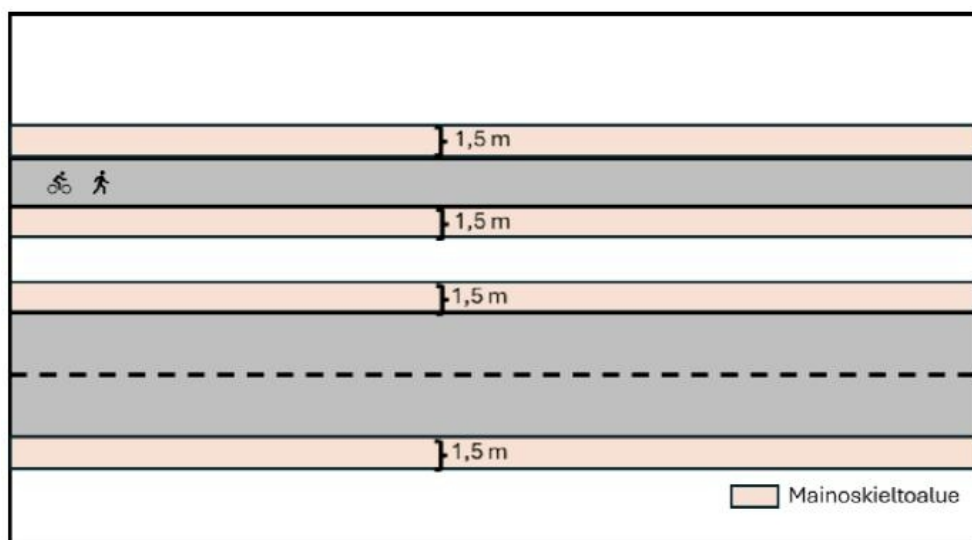
- pieni ($< 3\text{m}^2$) näyttö: 200 cd/m^2
- iso näyttö: 175 cd/m^2
- suurmainospinta ($> 20\text{ m}^2$): 150 cd/m^2

Luminanssi mitataan pistemittauksena valkoisesta mainospinnasta.

Mainoslaitteiden tulee olla sammutettuna öisin klo 22 - 06 välisenä aikana.

KUNNOSSAPIDON HUOMIOIMINEN MAINOSLAITTEEN SIOITTAMISESSA

Mainoslaite tulee sijoittaa sellaiselle etäisyydelle kadusta, ettei se kaatuessaan ulotu kulkuväylälle. Lisäksi mainoslaitteita ei saa sijoittaa 1,5 metriä lähemmäs ajoradan, jalkakäytävän tai pyörätien reunaa. Tapauskohtaisesti voidaan vaatia suurempaakin etäisyyttä, jos se on kunnossapidon vuoksi tarpeen. Jos 1,5 metrin alueella on jo muita kunnossapitoa rajoittavia esteitä kuten kaide, voi mainoksen tapauskohtaisesti harkiten sijoittaa lähemmäksikin väylää, mutta tällöinkin vähintään 0,5 metrin etäisyydelle ajoradan, jalkakäytävän tai pyörätien reunasta.

Kuva 10 Esimerkki mainoskieltoalueesta kadun poikkileikkauksessa

Edellä mainitut rajoitukset eivät koske valaisinpylvääseen asennettavia pylväsmainoksia. Taulukossa 8 on esitetty valaisinpylvääseen asennetun pylväsmainoksen minimisijoituskorkeudet mainoksen alareunasta mitattuna.

Sijoituspaikka	Ajoradalla tai alle 0,5 m etäisyydellä ajoradan reunasta	Jalkakäytävällä, pyörätiellä tai kivetyllä saarekkeella	Viheralueella tai pientareella
Mainoksen alareunan minimisijoituskorkeus suhteessa tien pintaan	4,6 m	3,5 m	2,5 m

Taulukko 8 Valaisinpylvääseen asennetun pylväsmainoksen minimisijoituskorkeudet